

2026-28

Länsi-Suomen Vapepa- toimikuntien kehitysstrategia

Toimikuntien
perustehtävät

LÄNSI-SUOMI

Sisällys

Länsi-Suomen Vapepa-toimikuntien kehitysstrategia 2026-2028.....	1
MAAKUNTATOIMIKUNTA.....	2
Rooli	2
Tehtävät ja mittarit.....	2
1. Alueellinen koordinaatio ja yhteiset toimintamallit	2
2. Paikallistoimikuntien tuki ja SPR:n koordinaatituen kompensointi.....	3
3. Osaamisen ylläpito ja valmiuden varmistaminen.....	3
4. Viestintä ja osallisuus	4
PAIKALLISTOIMIKUNNAT	4
Rooli	4
Tehtävät ja mittarit.....	4
1. Paikallinen yhteistoiminta ja verkostotyö	4
2. Valmius, harjoitukset ja operatiivinen osaaminen	5
3. Vapaaehtoisten rekrytointi ja sitouttaminen	5
4. Viestintä ja näkyvyys paikallistasolla	5
5. Toiminnan jatkuvuus ja omatoimisuuden kasvattaminen.....	6
Yhteenveto muutoksesta	6

Länsi-Suomen Vapepa-toimikuntien kehitysstrategia 2026-2028

Vapepan laajeneva tehtäväkenttä edellyttää aiempaa vahvempaa valmiutta ja yhtenäisiä toimintamalleja. Häiriötilanteiden monimuotoistuesssa ja varautumisessa SPR:n koordinaatituen kevenemiseen on välttämätöntä vahvistaa Vapepan omia rakenteita, ja erityisesti maakunta- ja paikallistoimikuntien rooleja. Tämän strategian tavoitteena on varmistaa, että vuosien 2026–2028 aikana Länsi-Suomen Vapepa-verkosto kykenee johtamaan omaa toimintaansa ja varmistamaan oman toimintansa jatkuvuuden itsenäisesti ja alueellisten valmiusalueiden periaatteiden mukaisesti.

Paikallistoimikuntien tavoitteena on kehittyä valmiusalueen tasoiseksi Vapepa-verkoston koordinaatiokeskuksiksi, jotka pystyvät kokoamaan tilannekuvaa, hallitsemaan käytettävissä olevat resurssit ja koordinoimaan vapaaehtoisten toimintaa laajoissa häiriötilanteissa. Maakuntatoimikunta toimii pysyvänä alueellisena rakenteena, joka tukee tätä kehitystä, ylläpitää yhteisiä toimintamalleja ja sovittaa yhteen koko maakunnan Vapepa-toimijoiden yhteistyötä.

Strategia tarjoaa selkeän kolmen vuoden kehityspolun, joka helpottaa suunnittelua, vastuunjakoa ja toiminnan arviointia. Sen avulla varmistetaan, että Vapepan alueellinen valmius vahvistuu ja toimikunnat kykenevät vastaamaan tulevien vuosien vaatimuksiin omatoimisesti ja johdonmukaisesti.

MAAKUNTATOIMIKUNTA

"Maakuntatoimikunnan toimintaa vahvistetaan siten, että se ohjaa ja tukee alueensa Vapepa-koordinaation rakenteita ja kykenee ohjaamaan neljän paikallistoimikunnan kokonaisuutta valmiusalueiden mukaisessa toimintamallissa. Maakuntatoimikunnalla tulee olla valmiudet tukea ja yhteen sovittaa koko alueensa Vapepa-resursseja laajoissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämä edellyttää alueellista tilannekuvavastuuta, yhteisten toimintamallien ylläpitoa, koulutus- ja harjoitustoiminnan koordinoitua sekä tiivistä viranomais- ja järjestöyhteistyötä, jotka muodostavat maakuntatoimikunnan pysyvän perustehtävän."

1. **Maakuntatoimikunnan rooli kasvaa strategisena ja myös operatiivisen ohjauksen tarjoajana, jos SPR:n koordinaatorooli vähenee.**
2. **Paikallistoimikuntien veloitteet ja omatoimisuus lisääntyvät**, erityisesti toiminnan suunnittelussa, vapaaehtoisten sitouttamisessa ja paikallisen toiminnan toteuttajana.

Rooli

- Vapepa-verkoston pysyvä ohjaus- ja tukirakenne
- Paikallistoimikuntien "koordinaattori"
- SPR:n pienenevän ohjaavan roolin kompensoija
- Jatkuvuudenhallinnan varmistaja ja osaamisen ylläpitäjä

Tehtävät ja mittarit

1. Alueellinen koordinaatio ja yhteiset toimintamallit

Tehtävät

- Varmistaa, että alueella on yhdenmukainen Vapepa-toimintamalli, joka perustuu sovittuihin valtakunnallisiin linjauksiin, mutta ei ole riippuvainen SPR:n alueellisesta koordinaatiosta.
- Varmistaa yhtenevät maakunnallisen tason ohjeet: viestintä, koulutuslinjaukset, harjoitusmallit, tilannekuvaprosessi, seuranta.
- Järjestää vuosikellon mukaisesti yhteiset suunnittelu- ja seurantatilaisuudet (Vapepa-valmiusryhmät, valmiuspäivystäjät) sekä maakuntatoimikunnan kokoukset SPR:n aluekoordinaation tukemana.

Mittarit

- Kaikki neljä paikallistoimikuntaa noudattavat samaa toimintamallia 2026.
- Päivitetty maakunnallinen ohjeistus (paikallistoimikuntien opas) hyväksytty 2027.
- 1–2 maakunnallista suunnittelu- ja seurantatilaisuutta sekä maakuntatoimikunnan sääntömääräiset kokoukset toteutuvat vuosittain.

2. Paikallistoimikuntien tuki ja SPR:n koordinaatituen kompensointi

Tehtävät

- Korvaa SPR:n vähenevää tukea ottamalla vastuulleen alueellisen koordinaation seurantaa ja toteutusta:
 - kokouskoordinaatio
 - toimintasuunnitelmien tavoitteiden seuranta
 - luottamushenkilöiden valinnat ja osaamisen varmistaminen
- Varautuu siihen, että SPR tarjoaa jatkossa vain:
 - valtakunnalliset Vapepa-toiminnan linjaukset
 - johtaja-, kouluttaja- ja täydennyskoulutukset sekä koulutusmateriaalit
 - rahoituskehysten
- Toteuttaa vuosittaisen paikallistoimikuntien arvioinnin (valmius, osaaminen, toimintakyky).

Mittarit

- Kaikki paikallistoimikunnat saavat vuosittaisen arvioinnin ja toimintasuositukset.
- Paikallistoimikuntien tuen tarve laskee vuosittain (kriteerit voidaan määritellä: koulutus, viestintä, valmius, toiminnan suunnittelu, raportointi).
- SPR:n tuen keveneminen ei heikennä paikallistoiminnan tuloksia (mittarit: harjoitukset, koulutukset, vapaaehtoisuus).

3. Osaamisen ylläpito ja valmiuden varmistaminen

Tehtävät

- Koordinoi maakunnan yhteisen koulutus- ja harjoitusmallin.
- Huolehtii, että kouluttajaverkosto ja Vapepa-johtajaverkosto pysyvät toimintakykyisinä ja osaavina.
- Tekee riskianalyysin vaikutuksista, jos SPR:n tuki vähenee merkittävästi (toteutetaan 2026).

Mittarit

- 1 maakunnallinen harjoitus/vuosi (2026, 2027, 2028).
- Tarvittavien aktiivisten kouluttajien verkoston minimikoko määritellään ja ylläpidetään (esim. 10–12 kouluttajaa).
- Riskianalyysi valmis 2026 ja päivitys 2028.

4. Viestintä ja osallisuus

Tehtävät

- Edustaa Vapepaa alueellisesti viranomaistilaisuuksissa, tapahtumissa ja mediassa.
- Tuottaa vuosittaisen Vapepa Länsi-Suomen toimintakertomuksen (paikallistoimikuntien toimintakertomusten kooste).
- Ohjaa yhtenäistä viestintälinjaa, jota paikallistoimikunnat noudattavat.

Mittarit

- Vapepan toimintakertomus vuosittain.
- Yhtenäinen paikallistoimikuntien sisäinen viestintämalli käytössä kaikissa neljässä paikallistoimikunnassa 2026 loppuun mennessä.
- 4 maakuntatoimikunnan viestintäjulkaisua/vuosi (uutiskirjeet)

PAIKALLISTOIMIKUNNAT

" Paikallistoimikuntien toimintaa kehitetään siten, että ne pystyvät toimimaan valmiusalueen tasoisina Vapepa-koordinaatiokeskuksina. Paikallistoimikunnilla tulee olla kyky ohjata oman alueensa resursseja laajoissa maakunnallisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämä edellyttää tilannekuvan muodostamista, resurssien hallintaa, johtokeskustoimintaa ja viranomaisyhteistyötä, jotka otetaan osaksi toimikuntien ydinvastuita."

Rooli

- Paikallinen toteutus, vapaaehtoisten johtaminen, valmius, koulutus ja yhteistyö viranomaisten kanssa.
- Rakentaa itsenäinen toimintakyky, jota maakuntatoimikunta tukee – SPR:n rooli ei ole operatiivinen vaan tarvittaessa toimintaa tukeva.
- Vapepa-johtajien ja –kouluttajien rooli toimikunnan ytimessä merkityksellinen.

Tehtävät ja mittarit

1. Paikallinen yhteistoiminta ja verkostotyö

Tehtävät

- Koordinoi paikalliset hälytysryhmät, järjestöt ja kunnat yhteiseen toimintaan.
- Laatii/päivittää vuosittaisen toimintasuunnitelman maakuntatoimikunnan tuella.
- Vastaa yhteystietojen (OHTO) ja hälytyslaitteistojen ylläpidosta ja toimintavalmiudesta.

Mittarit

- 1-3 toimikuntakokousta/vuosi (syyskokous minimi).
- Ohto-tietokanta päivitetty 1× vuodessa.
- Toimintasuunnitelman päivitys ja toimintakertomus vuosittain.

2. Valmius, harjoitukset ja operatiivinen osaaminen

Tehtävät

- Ylläpitää vapaaehtoisten osaamista ja ryhmien toimintakykyä.
- Vastaa järjestelyistä paikallisissa koulutuksissa ja harjoituksissa (SPR:n tukemana).

Mittarit

- Toimintasuunnitelmassa suunniteltujen harjoitusten toteutuminen
 - 80 % vapaaehtoisista päivittää osaamisensa 3 vuoden välein (tilannejohtaminen, viestintä, etsintä, ensihuolto tms. tehtäväkohtaiset).
-

3. Vapaaehtoisten rekrytointi ja sitouttaminen

Tehtävät

- Suunnittelee ja toteuttaa paikalliset rekrytointitapahtumat ja kampanjat.
- Kytkee uudet vapaaehtoiset mentorointimalliin (myös johtajakoulutettavat, uudet toimikuntien puheenjohtajat ym.).
- Rakentaa kevyen, toimikunnan oman "arvostamis- ja kiitosmallin".

Mittarit

- Vapaaehtoisten määrä kasvaa +5–10 % vuosittain.
 - Mentorointimalli käytössä kaikissa toimikunnissa 2027.
 - Rekrytointitapahtumia vähintään 1/vuosi/toimikunta.
-

4. Viestintä ja näkyvyys paikallistasolla

Tehtävät

- Viestii toiminnasta sidosryhmille, kunnille ja vapaaehtoisille.
- Toteuttaa näkyvyyskampanjan tai osallistuu tapahtumaan vuosittain (esim. päivä paloasemalla, poliisin päivä, messut, markkinat ym.).
- Ylläpitää paikallistoimikunnan aktiivista viestikanavaa (Teams, WhatsApp, uutiskirje tms.).

Mittarit

- 6–10 viestiä/vuosi (uutiset, somesisällöt, tiedotteet).
- 1-2 näkyvyystapahtumaa/vuosi/toimikunta.
- Maakunnalliset yhteiset tapahtumien viestintäpohjat käytössä 2027.

5. Toiminnan jatkuvuus ja omatoimisuuden kasvattaminen

Tehtävät

- Ottaa käyttöön oman “omatoimisuuspolun”, jossa vuosittain lisätään omia vastuita SPR:n sijaan.
- Huolehtii toiminnan hallinnosta ja toiminnan toteutumisesta itse:
 - kokoukset
 - kirjalliset suunnitelmat, toimintasuunnitelma
 - raportointi, toimintakertomus
 - koulutus- ja harjoitustarpeiden tunnistaminen
 - taloudellinen seuranta (kustannusten seurata suhteessa toimintasuunnitelmaan)
- Raportoi maakunnalle toteutuneesta kehityksestä 1× vuodessa (Mkt:n kevätkokous)

Mittarit

- Paikallistoimikunnan itsearviointimalli käytössä kaikissa toimikunnissa 2027.
- Omatoimisuuden taso kasvaa vuosittain (maakunnalle raportoitava, esim. asteikolla 1–5).
- Vuonna 2028: paikallistoimikunta hoitaa 90–100 % omista ydintoiminnoista itsenäisesti.

Yhteenveto muutoksesta

Ennen:

SPR → ohjaa, , johtaa, organisoii, koordinoi, valvoo, rahoittaa, kouluttaa.

2028 tavoite:

SPR → *asettaa valtakunnalliset raamit, koulutustuen sekä rahoituslinjat.*

Maakuntatoimikunta → *alueellinen koordinaattori ja pysyvä tukirakenne.*

Paikallistoimikunnat → *toiminnan toteuttajat, jatkuvuuden ja valmiuden varmistajat.*

Tavoitteen asetteluun voi vaikuttaa 2026 muotoutuva Vapepan valtakunnallinen koordinaatiomalli.